

Yrd. Doç. Dr. Hasan BOZGEYİKLİ

Erciyes Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü Öğretim Üyesi

GENÇLİK ve İSTİHDAM

Gençlik, doğumla başlayıp ölüme kadar kesintisiz devam eden insan hayatında, çocukluktan çıkıp yetişkinliğe gidilen yolda uzunca kalınan istasyonun adıdır. Genç bireyler, her ülkenin geleceği açısından büyük bir önem taşımaktadır. Bu önem gençliğin içinde doğup büyüdüğü toplumun birikimlerini toplumsallaşma süreciyle birlikte kazanıp zenginleştiren, koruyarak yarınlara aktaran bir güç olmasından ileri gelmektedir. Gençlik dönemi, bireyin toplumsallaştığı, birey olarak kişiliğini oluşturduğu, toplumda kendini konumlandığı ve geleceğini şekillendirdiği bir geçiş dönemidir. Geçmişte bu geçiş dönemi oldukça kısa sürmesine rağmen, günümüzde çok daha uzun bir dönemi kapsamaktadır. Birleşmiş Milletler'in (BM) 1985 yılında Uluslararası Gençlik Yılı kapsamında yaptığı tanıma göre gençlik, istatistikî olarak 15-24 yaşları arasındaki gruptur.

BM, karşılaştıkları sosyolojik, psikolojik ve sağlıklı ilgili sorunların farklı olabileceğinden yola çıkarak, 14-25 yaşları arasındaki grubun, ergenler (13-19 yaş grubu) ve genç yetişkinler (20-24 yaş grubu) şeklinde iki farklı gruba ayrıldığını işaret etmektedir. UNESCO, demografik yaş aralığı olarak, BM'nin tanımını benimsemekte ve gençliği 15-24 yaş arasındaki grup olarak tanımlamaktadır. UNESCO'ya göre gençlik, sürekli evrim halinde olan heterojen bir gruptur ve "genç olma" deneyimi ülkeden ülkeye değişebilmekte ve bölgeler arasında farklılık gösterebilmektedir. Yaş aralığı açısından bakıldığında her ne kadar 15-25 yaş arasını kapsadığı genel bir görüş olarak kabul edilse de günümüzde bu yaş aralığının gün geçtikçe genişlediğini, "gençlik dönemi" algısının 13 hatta 12 yaşından itibaren 30'lu yaşlara kadar devam ettiğini ve hatta bazı toplumlarda 35 yaşa kadar çıktığını söylemek mümkündür.

Gençlik dönemi, içinde büyük değişimleri, gelişimleri ve heyecanları barındıran fırtınalı bir dönemdir. Fransız psikiyatrist Françoise Dolto'na göre gençlik ikinci bir doğumdur. Doğum, fetüs halinden bebek haline geçişi, gençlik de çocukluktan erişkinliğe geçişi ifade eder. Dolto'na göre gençler tıpkı yaşamın başlangıcındaki bebekler gibi kırılgan ve dayanaksızdırlar ve bu açıdan kabuk değiştiren ıstakozlara benzerler. ıstakozlar kabuk değiştirme döneminde zayıf ve savunmasızdırlar. Eğer yaralanırlarsa bu yaranın izini tüm yaşamları boyunca taşırlar. Dolayısıyla gençlik, bireyin zayıf ve savunmasız olduğu tehlikeli bir dönemdir.

Psikolojik ve fizyolojik değişimlerin yoğun olarak yaşandığı bir dönem olan gençlik çağı, bireyin kendisine bir yön ve amaç aradığı, mesleki ve ailevi rollerin üstlenilmesi için gerekli kişilik özellikleri ve becerileri kazandığı, çevresinden bağımsız ve sorumlu bir kimse olarak hareket etmeye başladığı, yetişkin yaşamına hazırlanma dönemidir. Alman Filozof Hegel'e göre gençlik "katı gerçeklikler karşısında gerçekleştirilmek istenilen yüksek amaçlara yönelik ideallerin birer düş olup uçup gittiği bir dönemdir. Bu durum, gençlerin belirsizlikler, macera, hareketlilik ihtiyacı, toplum içerisinde bir kimlik arayışı ve biyolojik gelişmelerin de etkisiyle hırçın, sinirli, kavgacı bir psikolojik yapı kazanmaları sonucunu doğurmaktadır. Gençlik dönemine ilişkin kuram ve gö-

rüşlerin büyük bir bölümü ergenlik döneminin sorunlu bir dönem olduğu noktasında birleşmektedir. Ancak ergenlikte ortaya çıkan değişikliklerle gencin birer birer başa çıktığını, ergenliğin bu yüzden bir kriz dönemi olmadığını savunan görüşler de vardır. Ancak tümü için olmasa bile birçok genç için bu dö-

nem potansiyel bir stres dönemidir. Bu dönemin potansiyel bir stres dönemi olmasının temel nedeni gençlerin bu süreçte yerine getirmek zorunda oldukları gelişimsel görevlerinin diğer dönemlere kıyasla daha çeşitli ve kritik öneme sahip olmasıdır. İlk olarak Rober Havighurst tarafından ifade edilen "gelişim görevleri" kavramı, kişinin ihtiyaçları ile toplumun hedefleri arasında duran ve birey tarafından başarılması halinde ona mutluluk getiren, kişiyi bir sonraki basamağa taşıyan; başarılabilmesi ise üzüntü, kınanma ve bir sonraki basamakta zorlanmak anlamını taşıyan görevlerdir.

Havighurst gençlik döneminde olan bireylerin yerine getirmek zorunda oldukları sekiz gelişimsel görev olduğunu belirtmiştir. Havighurst'e göre, her görev kendi döneminde tamamlanmalıdır ve her görevin başarısı önceki görevlerin başarılı

bir şekilde tamamlanmasına bağlıdır. Ergenlik dönemi görevlerinin başarılı bir şekilde tamamlanması da çocukluk görevlerinin tamamlanmasıyla ilişkilidir ve yetişkinlik dönemindeki görevlerinin tamamlanmasını belirleyici bir role de sahiptir.

Gençlik dönemine ilişkin kuram ve görüşlerin büyük bir bölümü ergenlik döneminin sorunlu bir dönem olduğu noktasında birleşmektedir. Ancak ergenlikte ortaya çıkan değişikliklerle gencin birer birer başa çıktığını, ergenliğin bu yüzden bir kriz dönemi olmadığını savunan görüşler de vardır. Ancak tümü için olmasa bile birçok genç için bu dönem potansiyel bir stres dönemidir. Bu dönemin potansiyel bir stres dönemi olmasının temel nedeni gençlerin bu süreçte yerine getirmek zorunda oldukları gelişimsel görevlerinin diğer dönemlere kıyasla daha çeşitli ve kritik öneme sahip olmasıdır.

Havighurst'e göre gençlik dönemindeki bireylerin yerine getirme durumunda kaldıkları gelişim görevleri şunlardır:

1. Fiziksel görünüşünü kabul etmek ve bedenini etkili bir şekilde kullanmak,
2. Kadın ya da erkek olarak toplumsal cinsiyet rolünü başarmak,
3. Her iki cinsten yaşlılarıyla yeni ve olgun ilişkiler kurmak,
4. Anne baba ya da başka yetişkinlerden duygusal olarak bağımsız olmak,
5. Toplumsal olarak sorumlu davranışlar sergilemeyi istemek ve bunu başarmak,
6. Bir ideoloji edinmek ve davranışlarına yol gösterecek bir takım değerleri ve ahlaki sistemi oluşturmak.
7. Bir meslek seçip bunun için hazırlanmak ve ekonomik özgürlüğe kavuşabilmek,
8. Evlilik ve aile yaşantısına hazırlanmak.

Yukarıdaki gelişim görevleri irdelendiğinde gençlerin yerine getirmek zorunda oldukları gelişim görevlerinin çok çeşitli ve bir o kadar da önemli olduğu görülmektedir. Gençlik döneminin başı olarak kabul edilen ergenlikte meydana gelen bir dizi biyolojik değişimle birlikte bireyler, çocuk görüntüsünden çıkıp yetişkinlikteki bedensel ve cinsel özelliklere kavuşurlar. Ancak bazı gençler bu özelliklerinden hoşnut olmazlar. Kimi kız ya da erkekler, boylarının kısa olmasından şikâyet ederken; kimisi de kendini güzel ya da yakışıklı bulmayabilir. Bu dönemde gençlerin en çok cevabını aradığı soru "Ben normal miyim?" sorusudur. Gençlerin fizyolojik yapılarında meydana gelen değişimler sonucunda sahip oldukları bedensel özelliklerini kabul etmesi ve onlardan memnun olmayı öğrenmesi, en temel gelişim görevleri olarak karşılına çıkar. Gençlerin yerine getirmek zorunda oldukları diğer bir gelişim görevleri de kadın ya da erkek olarak toplumsal cinsiyetlerine uygun rolleri başarmalarıdır. Toplumsal cinsiyet rolleri, kadın ve erkekler için uygun görünen, davranış, kişilik eğilimleri, duygular ve hatta bir kültürde kadın veya erkek olmanın en temel özelliklerinden duruş ve beden dilini de içeren, kültürel olarak belirlenmiş davranışlardır. Son yıllarda toplumsal kadın ve erkek rolünün gereklerini yerine getirmekle

Gençlerden beklenen en önemli gelişim görevlerinden birisi de anne baba ve diğer yetişkinlerden duygusal olarak bağımsız olmayı başarmalarıdır. Ebeveyninden psikolojik olarak bağımsız olmayı öğrenme, ev ve aile dışında ilişkiler kurma ve kendi kimliğini arama normal bir gelişim gösteren gencin yapmak zorunda olduğu görevlerdendir. Genç, bir yandan kendisini aileden ayırırken bir yandan da ailenin bir üyesi olarak aile içi etkinliklere katılmaya devam ederek bireyleşir. Özerk bir birey olmak ve ebeveyninden bağımsız bir ilişki kurmak, birbirini dışlayan iki durum değildir.

İlgili çok fazla değişikliğin söz konusu olduğu dikkate alındığında, genç bireylerin içinde bulunduğu toplum tarafından belirlenen cinsiyet rollerine uygun davranışlar sergilemede zorlanmaları önemli gelişim problemini ortaya çıkarmaktadır.

Gençlik döneminde yerine getirilmesi gereken diğer bir gelişim görevi de her iki cinsten yaşlılarıyla yeni ve olgun ilişkiler geliştirilmesidir. Bu dönemde gençlerden çocukluk dönemi ve ergenliğin ilk yıllarındaki aynı cinsten yaşıt arkadaşlık ilişkisinin yerine, daha olgun kadın-erkek ilişkileri geliştirmesi beklenmektedir. Gençler, kız ve erkeklerin bulunduğu karma bir grupta kızarmadan, terlemeden ne söyleyeceğini ve nasıl söyleyeceğini, yetişkinlere özgü çeşitli toplumsal etkinliklere nasıl katılacağı-

ni öğrenmek zorundadır. Gençlerden beklenen en önemli gelişim görevlerinden birisi de anne baba ve diğer yetişkinlerden duygusal olarak bağımsız olmayı başarmalarıdır. Ebeveyniden psikolojik olarak bağımsız olmayı öğrenme, ev ve aile dışında ilişkiler kurma ve kendi kimliğini arama normal bir gelişim gösteren gencin yapmak zorunda olduğu görevlerdendir. Genç, bir yandan kendisini aileden ayırırken bir yandan da ailenin bir üyesi olarak aile içi etkinliklere katılmaya devam ederek bireyleşir. Özerk bir birey olmak ve ebeveyniden bağımsız bir ilişki kurmak, birbirini dışlayan iki durum değildir. Bunlar birbirini tamamlayan davranışlardır ve ergenlik sırasında gerçekleşen normal aile gelişiminin bir parçasıdır. Çok az istisna dışında insanlar yaşamlarını soyutlanmış bir biçimde değil, bir topluluk, bölge, ülke içinde yaşarlar. Bu nedenle gençlerin bir yetişkin olarak siyasal, dinsel ve toplumsal etkinliklere sorumlu olarak katılma, vergi ödeme ve oy verme gibi toplumsal olarak sorumlu davranışlar sergilemeyi istemek ve bunu başarmak gibi yerine getirmek zorunda oldukları bir gelişim görevi daha bulunmaktadır. Havighurst'e göre

gençlik dönemindeki bireylerin yerine getirmek zorunda oldukları gelişim görevlerinden birisi de bir ideoloji edinme ve davranışlarına yol gösterecek bir takım değerleri ve ahlaki sistemi oluşturmaktır. Bebeklik döneminden gençlik dönemine kadar geçen süreçte ana babaların, akranların, okulun ve toplumun inanç sisteminin birey üzerindeki etkileri, bireyin toplumsal yaşamı için bir dizi standartların

oluşmasını sağlar. Bu değerler bireyin benliğine katılır ve hem toplumu hem de bireyselliği yansıtır. Bu nedenle gençler bir siyasi görüş ya da bir toplumsal duruş belirleme ihtiyacı hissederler. Birey bu görevi gerçekleştirdiğinde dünyadaki yeri ve diğer insanlarla ilişkilerini belirlemek için bir yöntem elde etmiş olur.

Bir meslek seçip bunun için hazırlanma ve ekonomik özgürlüğe kavuşabilme, gençlik döneminde-

Bebeklik döneminden gençlik dönemine kadar geçen süreçte ana babaların, akranların, okulun ve toplumun inanç sisteminin birey üzerindeki etkileri, bireyin toplumsal yaşamı için bir dizi standartların oluşmasını sağlar. Bu değerler bireyin benliğine katılır ve hem toplumu hem de bireyselliği yansıtır. Bu nedenle gençler bir siyasi görüş ya da bir toplumsal duruş belirleme ihtiyacı hissederler. Birey bu görevi gerçekleştirdiğinde dünyadaki yeri ve diğer insanlarla ilişkilerini belirlemek için bir yöntem elde etmiş olur.

ki bireylerin en önemli gelişim görevi olarak öne çıkmaktadır. Bir gencin ekonomik olarak özgürlüğe kavuşabilmesi ve kendi ayakları üzerinde durabilmesi için bir meslek sahibi olması gerekmektedir. 15-25 yaşları arasındaki gençlerin mesleki yapıda bir çalışan olarak kimlik kazanmak, bir mesleği seçmek ve ona hazırlanmak ve meslek seçimi ve ekonomik bağımsızlığın güvencesi için bir temel olarak iş deneyimi edinmek gibi gelişimsel ihtiyaçları bulunmaktadır. Bu açıdan gençlik dönemi bireyin ilerideki yaşamı üzerinde son derece etkili olacak olan meslek seçimi konusunda son derece belirleyicidir.

Her iki cinsten yaşlılarıyla yeni ve olgun ilişkiler kurma, anne baba

ya da başka yetişkinlerden duygusal olarak bağımsız olma, bir meslek seçip bunun için hazırlanma ve ekonomik özgürlüğe kavuşabilme gibi gelişim görevlerinde ilerleme kaydeden gençlerin yerine getirmek zorunda oldukları gelişim görevlerinden birisi de evlilik ve aile yaşantısına hazırlanmaktır. Gençlik dönemindeki bireylerin büyük çoğunluğu evlenmeyi ve çocuk sahibi olmayı beklemektedir. Ancak bazı

gençler bu süreci zevkle beklerken, bazıları öfke ya da korku hissederler. Genç bireyin bu alandaki tutumu, başarı ya da başarısızlığı, hem kültürden hem sosyo-ekonomik düzeyden hem de aile deneyimlerinden etkilenmektedir. Bireyler gençlik döneminde yerine getirmek zorunda oldukları gelişim görevlerini ne kadar olumlu ve yeterli tamamlayabilirlerse, hayatlarının sonraki dönemlerinde de o kadar başarılı olabilirler. Başarılı bireylerin yoğunluğu da içinde bulundukları toplumun refah düzeyini belirleyecek en önemli unsurlardan biridir.

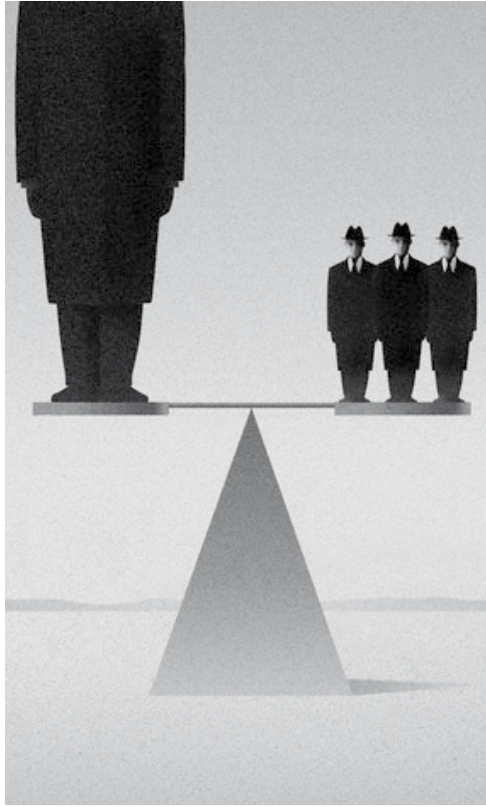
Geçmişte olduğu gibi günümüz gençliğinden beklenen en önemli görev, insan yaşamında son derece önemli yeri olan meslek seçimi kararını doğru olarak vermesidir. Çünkü meslek seçme kararı, hayatın belli bir döneminde bir anda verilen bir karar değildir. Meslek seçimi, çok yönlü gelişimsel bir süreçtir ve bireyin yaşamını ruh sağlığından toplumdaki konumuna kadar pek çok boyutta olumlu ya da olumsuz yönde etkilemektedir. Ancak sürekli olarak değişen teknolojik, sosyal, ekonomik ve siyasal yapılar, sadece yaşam tarzı ve standartlarını belli ölçülerde değiştirmekle kalmayıp insanın yaşam çizgisini belirleyen meslek seçimini de karmaşıklarlaştırmaktadır. Teknoloji ve sanayide yaşanan gelişim ve değişimlere bağlı olarak birçok farklı meslek alanı ortaya çıkarken; birçok meslek de geçerliliğini yitirmiştir. Bu duruma bağlı olarak geleceği planlama ve bunun temel aşamaları olan okul ve meslek seçimi, her gencin üstesinden gelmesi gereken önemli bir sorun haline gelmiştir. Gelişmiş toplumlar hem nitelikli insan gücü ihtiyaçlarını karşılamak hem de bireylerin bu kritik kararlarını doğru ve sağlıklı bir şekilde vermelerine yardımcı olmak amacıyla her düzeydeki eğitim kurumlarında reformlar yapmış ve geliştirme, yöneltme, yönlendirme gibi kavram-

ları öne çıkararak bunları gerçekleştirecek psikolojik danışma ve rehberlik (PDR) hizmetlerini kurmuş ve geliştirmişlerdir. Türkiye'deki Milli Eğitim Sistemi de genel olarak "Türk milletinin bütün bireylerine, beceri ve yeteneklerini geliştirecek gerekli bilgi ve davranışlarla birlikte iş görme alışkanlıklarını kazandırmayı, onları hayata hazırlayıp kendilerini mutlu kılacak bir meslek sahibi olmalarını sağlamayı" amaçlamaktadır. Bununla birlikte "mesleğe yöneltme" adı altında değişik dönemlerde bazı çabalar gösterilmesine rağmen, öğrenciyi merkeze alan sistemli ve tutarlı bir yöneltme ve yönlendirme sistemi yeterli düzeyde oluşturulamamıştır.

Günümüz gençlerinin kendilerine uygun meslek seçme problemlerinin yanı sıra karşı karşıya kaldıkları en önemli problemlerden birisi de istihdam sorunudur. Hızlı nüfus artışı Türkiye'nin genç işgücünün iş alanlarına hızlı ve yoğun olarak katılımına neden olmaktadır. Diğer taraftan kırdan kente yönelik göçe katılan nüfusun genç, dinamik yaş grubu içinde yer alması, eğitim düzeyi düşük, kentsel sektörün talep ettiği bilgi ve beceriden yoksunluk genç işsizlik oranlarını yükseltmektedir. Türkiye İstatistik Kurumu 2010 yılı Haziran dönemi Hane Halkı işgücü verilerine göre, Türkiye'deki toplam nüfusun

%21,11'ini 15-25 yaş grubu gençler oluşturmaktadır. Bu nüfus grubu aynı zamanda ülkemizin tarihindeki en büyük genç nüfus gruplarından biridir. 15-25 yaş grubu genç nüfus arasındaki işsizlik oranı ise yüzde 19,1'dir. İstatistiklere yansıyan işsizlik rakamları bu kadar yüksek iken belli nitelikte işgücü bekleyen açık işlerin çeşitli meslek kuruluşları ve işverenler tarafından çeşitli platformlarda dile getirilmesi üzerinde durulması gereken ayrı bir konudur.

Türkiye'de nüfus artış hızının yüksekliği, mesleki eğitim ile işgücü piyasası ihtiyaçları arasındaki

uyumsuzluk, teknolojik gelişmeler, kıyasıya rekabet ortamında daha nitelikli işgücü gerekliliği gibi çok sayıda unsur, istihdam sorununun en önemli nedenlerini oluşturmaktadır. Toplumun geleceğini oluşturan gençlerin istihdamlarını sağlamak yönündeki politikaları belirlemek ve bu politikalara uygun hizmetlere ülkedeki tüm gençlerin erişebilmesini sağlamak, devletin hassasiyetle üzerinde durması gereken görevlerinden birisidir. Ülkemizde bütüncül ve sistemli olmamakla birlikte gençlerin istihdamına yönelik bazı politika ve uygulamalar bulunmaktadır.

Gençlerin istihdamı ile ilgili politikaları yöneten kamu kurum ve kuruluşları ve bu alandaki uygulamalar konusunda sorumlu olan kurumların başında Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı gelmektedir. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı bünyesinde 2003 yılında 4904 sayılı kanun ile çalışma hayatını, iş sağlığı ve güvenliğini düzenlemek, denetlemek ve sosyal güvenlik imkânını sağlamak ve bu imkânı yaygınlaştırmak ve geliştirmek amacıyla İŞKUR kurulmuştur. Bu kapsamda İŞKUR, 15 yaşından itibaren, gençlere yönelik işe yerleştirme hizmeti vermektedir. Bunun yanı sıra yine İŞKUR

tarafından iş arayanlara yönelik "180-İş Danışma Servisi" hizmeti verilmekte ve işverenlerle iş arayanlar bu hizmet sayesinde buluşturulmaya çalışılmaktadır. "Özel İstihdam Büroları Yönetmeliği" ile de faaliyete geçen özel istihdam büroları aracılığıyla işe yerleştirme hizmeti verilmektedir. İŞKUR'un Ağustos 2010 istatistiklerine göre, bu bürolara 15-25 yaş arasında toplam 26.537 başvuru olmuş, bunlardan sadece 4.084 kişi işe yerleştirilebilmiştir. Başka

bir ifadeyle, başvuruda bulunan gençlerden sadece %15.38'i işe yerleştirilmiştir. Daha önceki yılların istatistiklerine bakıldığında, işe başvuru sayılarının düştüğü, ancak işe yerleştirme sayılarının artış gösterdiği söylenebilir. Bu rakamlar ülkemiz genç nüfusunun ciddi bir işsizlik sorunu yaşıyor olduğunun en önemli göstergesidir. Diğer taraftan bu durumu çözmeye yönelik stratejik çalışmalar eşliğinde acil eylem planları yapıp uygulanmadıkça, bu durumun pek değişmeyeceği beklenmektedir.

Zorunlu temel eğitimi tamamladıktan sonra,

Zorunlu temel eğitimi tamamladıktan sonra, gerçek iş ortamında fiilen çalışmak suretiyle meslek öğrenmek isteyen 15 yaşın üzerindeki gençlerin teorik ve pratik mesleki eğitimlerinin bir programa göre yapılmasını sağlayarak, onları ülkenin ihtiyaç duyduğu becerili işgücü haline getirmek amacıyla MEB Çıraklık ve Yaygın Eğitim Genel Müdürlüğü bünyesinde kurulan "Çıraklık Eğitim Merkezleri" hizmet vermektedir.

gerçek iş ortamında fiilen çalışmak suretiyle meslek öğrenmek isteyen 15 yaşın üzerindeki gençlerin teorik ve pratik mesleki eğitimlerinin bir programa göre yapılmasını sağlayarak, onları ülkenin ihtiyaç duyduğu becerili işgücü haline getirmek amacıyla MEB Çıraklık ve Yaygın Eğitim Genel Müdürlüğü bünyesinde kurulan "Çıraklık Eğitim Merkezleri" hizmet vermektedir. İş hayatının becerili insan gücü gereksinimini karşılamak amacıyla okul-işyeri ve sanayinin ortaklaşa yetki ve sorumluluk aldıkları bir mesleki eğitimin öngörüldüğü çıraklık eğitim merkezlerine devam eden gençler, iş saatleri

içinde mesleğin özelliklerine göre haftada 8 saatten az olmamak üzere 10 saate kadar teorik genel ve mesleki eğitim görmektedirler. Günümüzde çıraklık eğitim merkezlerinde 110 meslek dalında mesleki eğitim ve öğretim faaliyetleri yürütülmektedir. 2008-2009 öğretim yılı sonunda Mesleki Eğitim Merkezlerinden 15-22 yaşları arasında toplam 137.776 genç yararlanmıştır. Gelişmiş ülkelerdeki çıraklık eğitimine devam eden gençlerle kıyaslandığında bu rakamın çok düşük kaldığı görülmektedir.

Gençlere yönelik istihdam ve girişimcilik hizmeti veren bir başka kuruluş da 1990 yılında 3624 numaralı kanunla kurulmuş olan Küçük ve Orta Ölçekli Sanayi Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı'dır. Ekonomik kalkınma ve istihdam sorunlarının çözümünün temel faktörü olan girişimciliğin desteklenmesi ve yaygınlaştırılması amacıyla, KOSGEB tarafından orta öğretim sonrası örgün/yaygın öğretim kurumları ve üniversitelerde "Genç Girişimci Geliştirme Programları" adı altında kuramsal ve uygulamalı girişimcilik eğitim programları düzenlenmektedir. Program süresince yararlanıcılara girişimcilik, iş planı, iş kurma ve yönetme gibi konularda eğitimler verilmektedir. Bu ana eğitimler, yararlanıcıların çalışmalarının değerlendirildiği atölye çalışmaları ve -yararlanıcıların ihtiyaçları göz önünde bulundurularak belirlenen- destek eğitimleriyle desteklenmektedir. Ancak bu programların yaygınlığı ve etkililiği konusunda yeterli veriler bulunmamaktadır.

Gençlik istihdamı konusunda temel olarak yukarıda bahsi geçen kurumlar, belirtilen hizmetleri vermektedir. Ancak Türkiye'deki genç işsiz sayısı göz önüne alındığında, ülkemizde genç işsizliğinin oldukça yoğun yaşandığı görülmektedir. Bunun yanında 2006 yılı Dünya Bankası raporunda da belirtildiği gibi Türkiye'de nüfus artışı, sürekli olarak istihdam artışını geçmekte ve genç nüfus iş bulmakta zorlanmaktadır. Tüm bunlar göz önüne alındığında gençlik istihdamına yönelik var olan hizmetlerin yetersiz olduğunu söylemek mümkündür. Gençlerin istihdamı konusunda Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (UNDP) tarafından 2008 yılında "Türkiye'de Gençlik" başlığıyla yayınlanmış olan "İnsani Gelişme Raporu"nda Türkiye'nin bir gençlik istihdam stratejisine ihtiyacı olduğu belirtilmekte ve gençlik istihdamı ile ilgili politikaların belirlenmesi aşamasında aşağıdaki noktalara dikkat edilmesi gerektiğinin altı çizilmektedir:

- Türkiye'nin en kısa zamanda, kapsamı iyi belirlenmiş bir istihdam stratejisine ihtiyacı vardır.
- Türkiye'nin önde gelen özgül özellikleri, sınırları ve fırsatlarının belirlenmesi istihdam yaratma açısından son derece önemlidir.

- Türkiye'deki gençlerin eğitim düzeylerinin ve teknik niteliklerinin artırılması gerekmektedir.

- Zorunlu eğitim hem kırsal hem de kentsel alanlarda 11 veya 12 yıla çıkarılmalıdır.

- Ekonomik açıdan az gelişmiş bölgelerde yaşayan gençler için, bölgenin rekabet özellikleri belirlenerek, oradaki sanayi ve ticaret kuruluşlarının destek ve işbirliğiyle mesleki eğitim kursları düzenlenebilir.

- İşin niteliği, istihdam edilmek kadar önemlidir. Gençlerin paralı ve "düzgün" bir işi olması önemlidir.

- Genç nüfusun işsizlik, kötü çalışma koşulları ve düşük ücret sorunlarıyla mücadelede, gençlerin ihtiyaçlarına göre hazırlanmış yeni ve daha spesifik istihdam politikaları uygulanmalıdır.

Genç bireylerin işsiz kalması, ekonomide üretim kayıpları, sosyal huzursuzluk ve çalkantıları ortaya çıkararak ülkelerin gelecekteki refahı ve kalkınması üzerinde çok ciddi olumsuz etkiler yaratmaktadır. Eğer bir ülkedeki gençler iş gücü piyasasına sağlam bir adımla girme avantajından yoksun ise bu durum hem kendisinin hem de ileride kuracağı ailenin düşük yaşam kalitesine sahip olma olasılığını arttırmaktadır. Bu durumda yetersiz eğitim, düşük verimli istihdam ve çalışanların yoksulluğu kısır döngüsü bir kuşaktan diğerine taşınıp durmaktadır. Gelişmiş ülkelere bakıldığında teknolojiyi üretebilecek ve kullanabilecek gerekli insan gücünün istenen nitelik ve nicelikte yetiştirilmesi kaygısıyla gerekli eğitim sistemleri oluşturdukları görülmektedir. Türkiye de çocuklarını bir dünya yurttaşı olarak, onlarla birlikte çalışabilecek ve yarışabilecek bir biçimde eğitmek zorundadır. "Ne iş olsa yaparım" diyen insanların sayısını olabildiğince aza indirmenin etkili yolu, bireysel özelliklerin uyarıcı çevre olanaklarıyla bedensel, zihinsel, duygusal ve toplumsal yönden gelişmesini sağlayacak düzenli, sistemli ve programlı bir gençlik politikasının geliştirilmesi ve uygulamaya konulmasıdır. Türkiye'de üretken istihdamın artırılması, kalkınmanın hızlandırılması, gelir dağılımının dengeli dağılımı ve AB ile uyum politikaları açısından da gereklidir.